ETT JUBILEUM UR JUBILEUMS-PRODUCENTENS SYNVINKEL:

Hur firar man en musikalisk akademi som fyller 250 år? Och hur skapar man en känsla av att ett jubileumsår är inkluderande, härligt, generöst och festligt? Det var viktiga frågor att ställa sig inför arbetet med att planera ett helt år av jubileumsaktiviteter, som engagerade hela akademiens kansli, akademi-ledamöter och en stor del av musiksverige.

Min starka övertygelse var att vi skulle tjäna på att inte bli för självcentrerade utan göra 2021 till en angelägenhet för många. Vi bestämde oss för att lägga en del av det gulliga, kungliga och lite präliga i akademiens 250-åriga historia åt sidan för att i stället bjuda in institutioner, organisationer och musikpersonligheter att fira ett ”Musikens år 2021” för hela landet tillsammans med oss.

En av utgångspunkterna för uppdraget blev således att jubilera tillsammans med så många i musiksverige som möjligt. Genom att inkludera ett stort antal medarrangörer i våra jubileumsaktiviteter och sprida insatserna geografiskt svarade vi samtidigt på frågan om varför vi överhuvudtaget skulle fira ett jubileum. När syftet blev större än bara akademiens egen höga ålder så fanns det ett värde med att använda jubileumsåret för att samlas – kring musiken.

Nästa fråga att ställa sig var: Hur når vi ut till alla dessa musikaliska hörn, och hur får vi andra att vilja vara med och fira?

Jubileumsplaneringen började med ett stort kontaktsökande arbete som visade sig vara lättare än väntat. Gensvaret på den första inbjudan vi skickade ut var enormt, och vi insåg snabbt att det skulle bli enkelt att fylla ett kalendarium med aktiviteter. Vår inbjudan att delta var avsiktligt bred, och organisationernas medverkan kunde innefatta lite allt möjligt, men utgångspunkten var att ett jubileumsevenemang skulle vara något lite utöver det vanliga. En vanlig konsert-produktion i det ordinarie programmet platsade inte, utan det vi sökte var innehåll med en särskild tanke och idé bakom.

Covid-19-pandemin satte sina spår, och det var inte många evenemang som kunde genomföras helt enligt ursprungsplanen. Men efter otaliga omplaneringar och restriktionsanpassningar kan vi se tillbaka på ett välfyllt och meningsfullt år.

När vi summerar året ser vi att vi – lågt räknat – har samarbetat med 140 olika organisationer i musiklivet. Mejlkorgen svämmade över med mer än 5400 jubileumsbrev. Jubileumskalendern fylldes med sammanlagt 170 evenemang från Piteå i norr till Ystad i söder med över 1000 medverkande. Vi fick ta emot nyskriven musik, genomföra banbrytande samarbeten och en känsla av att detta år bidrog med just det vi föresatte oss – ett festligt landsomfattande firande av musiken.

Max Låke, *jubileumsproducent*

NÅGRA JUBILEUMSNEDSLAG:

SAMARBETEN

Eftersom ingången i jubileet var att fira Musikens år 2021 med hela Sverige så genom-fördes den allra största delen av evenemangen i samarbete med organisationer och institutioner runt om i hela landet. Med 170 evenemang genomsyrade Musikens år festivaler, konserter, panelsamtal och workshops. Här är några exempel:

- ★ Akademien samarbetade med regionala musikorganisationer, konserthus, kyrkor, högskolor, kulturskolor, intresseorganisationer, politiker, parlament, konvent, departement – ingen nämnd, ingen glömd.
- ★ Sveriges samtliga högre musik- och operautbildningar samarbetade för första gången kring temat improvisation under paraplyet IMPRO 2021.
- ★ Som en del i det stora jubileet *100 år av demokrati* arrangerades ett samtal under Folk och kultur i Eskilstuna där talmannen Andreas Norlén och akademiens preses Susanne Rydén samtalade om konst, kultur och musikens plats i samhällsbygget.

FESTIVALER OCH KONSERTER

Uppmärksamheten från musikfestivalerna var stor, från Svensk Musikvår i Stockholm, som valde musik från Kungl. Musikaliska Akademiens ledamöter som tema, till Ystad Sweden Jazz Festival som tillägnade jubileet en heldag i programmet. Blåsarsymfonikerna på Musikaliska, akademiens grannar i kvarteret, valde att spela akademirelaterad musik vid många av sina konserter. Och en regnig kväll i augusti genomfördes en hyllningskonsert till blåsmusiken i Galärparken, med flera akademi ledamöter och Marinens Musikkår på scenen.

PUBLIC SERVICE

Sveriges Television uppmärksammade akademiens jubileum med två stora produktioner. En dokumentär med titeln *Tonernas riddare* där programledaren och producenten Ditte Hammar tog med tittarna på en historisk resa i det svenska musiklivets fotspår. En lång rad akademiledamöter och musikpersonligheter medverkade och delade med sig av kunskap och historier. För första gången någonsin sände SVT dessutom Kungl. Musikaliska Akademiens högtidssammankomst som jubileet till ära var utökad med extra festlig musik. Traditionsenliga högtidstal blandades med kunglig glans, storband, folkmusik och svensk barockmusik.

Sveriges Radio sände i anslutning till akademiens födelse-dag ett avsnitt av Vetenskapsradion Historia helt tillägnat Kungl. Musikaliska Akademien och dess 250-åriga historia där ledamoten och musikprofessorn Mattias Lundberg och producenten Max Låke medverkade.

JUBILEUMSPROFIL

Jubileumsarbetet började flera år innan det verkligen skulle firas. En av de första sakerna att sätta tänderna i var den grafiska jubileumsformen. Vi ville skapa en form som kändes lekfull och föränderlig, men ändå stram och stilistisk. Här syns några smakprov på hur det kunde ha sett ut. *Och så här blev det.* →

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN 1771 ■ 2021

DESIGN JUBILEUMSPROFIL: HANS SAMUELSON

LEDAMÖTERNAS FAVORITMUSIK

En av våra mest prioriterade jubileumshändelser var hur vi på olika sätt skulle kunna involvera akademiens ledamöter i jubileet. Ett sätt blev att presentera ledamöterna genom den musik de lyssnade på just för tillfället. Det resulterade i 45 spellistor med 463 olika spår som delades på hemsida och i sociala medier. Mirakulöst nog blev det nästan inga dubletter, men en låt blev faktiskt vald hela sju gånger: *Both sides now* med Joni Mitchell.

SEMINARIER

Under jubileumsåret gjordes extra satsningar på musikforskningsområdet, framför allt genom fler samarbeten med externa parter och mer geografisk spridning på aktiviteterna. Bland annat genom-fördes ett symposium om utländska influenser på svensk musik, ett symposium – det hittills största – om operakonst i Sverige, ett Stenhammarsymposium i Göteborg och ett seminarium om psykisk hälsa, musik och rörelse.

Kring folk- och världsmusik i Sverige bidrog akademien till seminarier över hela landet tillsammans med bland andra Folk-musikens Hus. Kulning, indisk improvisation och frågan *När blev den svenska folkmusiken svensk?* lyftes fram genom klingande möten.

AKADEMISAMARBETE

Tio nationella kungliga akademier bestämde sig för att tillsammans, men på sitt eget sätt, spegla musikens betydelse inom sitt respektive fält. Det resulterade i en helt unik serie av seminarier med musiken i fokus, till exempel Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens *Åkerbrukets betydelse för snapsen, sillen och sången* och Kungl. Akademien för de fria konsternas *Va tyst det blev* om John Cages *4'33"*.

MUSIKLIVETS RÖTTER

Tankesmedjan Unga tankar om musik (UTOM) gav sin moderakademi och beskyddare Kungl. Musikaliska Akademien i jubileumsgåva ett projekt där UTOM:s medlemmar sökte sina egna musikaliska gräsrötter runtom i hela landet för att ge tillbaka av inspiration, kunskap och spelglädje. Projektet finansierades av Signatur – Insamlingsstiftelse för musikfrämjande.

UTSTÄLLNING

Akademiens Jubileumsutställning Anda & Konst i Stockholms konserthus besöktes av drygt 20 000 personer under sommaren och bestod av bilder och texter, musik och människor, föremål och berättelser från akademiens 250-åriga historia. Tack för ett fantastiskt samarbete Konserthuset – och med gott stöd av vårt eget 250-årsfirande musik-bibliotek, sedan länge det fristående Musik- och teaterbiblioteket. Utställningen lever vidare i digitalt format på akademiens hemsida.

JUBILEUMSATTIRALJER

Varje jubileum med självaktning har sina egna jubileumsprylar. På akademien kontaktade vi ett bryggeri, ett destilleri och ett glasblåseri. Resultatet blev en härlig wienerlager, en utsökt snaps med 1700-tals-smak av apelsin och kanel samt ett vackert snapsglas med akademiens sigill ingraverat. Och så lite choklad, såklart. →

TILLGÄNGLIGHET

Akademiens satsning på tillgänglighet inkluderade under jubileumsåret digitalisering av många biografier och böcker i vår skriftserie. Under året publicerades ”Månadens bok” där utvalda verk gjordes tillgängliga för fri nedladdning från hemsidan. En stor satsning gjordes på att streama och digitalisera aktiviteter under året. Under pandemin blev detta en nöd-vändighet, men även efter att restriktioner-na lättade streamades eller filmades både mindre konserter och större seminarier. Till vänster: jubileums-producentens utsikt i många produktioner.

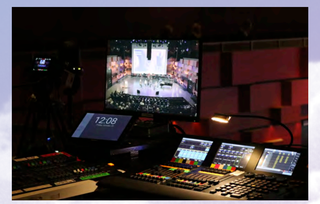

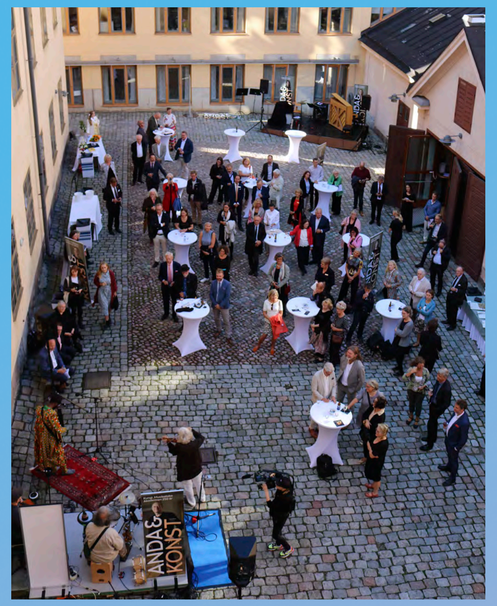

FÖDELSEDAG

Den 8 september 1771 föddes den Kungl. Musikaliska Akademien och samma datum 250 år senare firades den högtidliga födelsedagen på akademiens innergård på Blasieholmen med livemusik, specialbryggt jubileumsöl, en lång rad inbjudna hedersgäster (250 stycken faktiskt!), tal och takfönsterfanfarer. Med anledning av Covid-19-pandemin delades födelsedagsmottagningen in i tre delar och gästerna fick i tre olika grupper anlända och lämna i ett välregisserat flöde.

Hipp hurra!

NY MUSIK I FÖDELSEDAGSPRESENT

Fyra nya verk blev uruppförda under Musikens år 2021.

- ★ Fredrik Högberg komponerade *Jubilee Theme* som arrangerades i hela 17 versioner och fick minst 25 uppföranden runt om i landet. Verket var en gåva från Rosenborg Gehrmans stiftelse och Gehrmans Musikförlag.
- ★ Nätverket för professionell blåsmusik i Sverige jubileumsbeställde ett verk av Britta Byström som komponerades för 7 olika besättningar och uppfördes av en lång rad av landets blåsorkestrar. Under en månad spelades verket 7 gånger.
- ★ Fyra av Sveriges stora symfoniorkestrar sambeställde ett jubileumsverk av tonsättaren Lisa Streich. Verket *Jubelbemd* uruppfördes av Norrköpings Symfoniorkester och beställdes tillsammans med Malmö Symfoniorkester, Göteborgs Symfoniker och Sveriges Radios Symfoniorkester.
- ★ Till blåsmusikens festkonsert i Stockholm beställdes ett verk av träbläsaren och jazzmusikern Magnus Lindgren. *Years of Sounds* uruppfördes av Marinens Musikkår och solisterna Malena Ernman, Martin Fröst, Nils Landgren och Magnus Lindgren.

TACK till alla som bidragit till Musikens år 2021 – Hur ska nästa jubileum kunna bli i närheten av lika bra som detta?!

FOTO (I FÖLJDORDNING):
JENS PANDURO / SVT /
MAX LÅKE / LOVA WALLERÖ /
HANS SAMUELSON
REDAKTÖR: LOVA WALLERÖ
GRAFISK DESIGN:
HANS SAMUELSON

KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN 1771 ■ 2021